

Albin Redžić
Maja Redžić
Natalija Prelec

PRIMJER POTICANJA INDIVIDUALIZACIJE RADA SA STUDENTIMA

1. UVOD I PROBLEM

Odavno su brojni autori (Dewey, Parkhurst, Washburne, Decroly, Huth, Sickinger, Kroh, Peterson, Claparede, Ferriere, Cousinet, Dottrens, navodi Šimleša 1973.:280) zahtijevali individualiziranu nastavu.

U svim relacijama suvremene visokoškolske nastave potreban je student subjekt u nastavi, sa svim svojim aktivnim i kreativnim navikama, a ne student objekt u nastavi čija je karakteristika pasivni promatrač (Grubor, A. 1986.)

Osnovni cilj individualizacije rada sa studentima u nastavi Tjelesne i zdravstvene kulture je poticati pozitivnu motivaciju i stvaralaštvo čime student ponaosob usvaja kompetencije, trajna znanja o vrijednosti kolegija. Umijećem uživljanja u razumijevanje mogućnosti studenta, nastavnika studenti mogu doživljavati kao strpljivu, dobroteljnu i korektnu osobu sklonu razvijanju empatičnih, interpersonalnih komunikacija.

Poticanjem individue svekolikim putovima, razvijamo bogatstvo raznolikosti kojima osvježavamo naše studentske partnere u nastavi, nastavu i sebe - profesionalce u tom trijasu.

Cilj je upoznati studentska mišljenja o prednostima i nedostacima aplikativne kineziologije, interese u prostoru nastave tjelesne i zdravstvene kulture, osobni stav i odnos prema sadržajima sportske rekreacije, sportskim natjecanjima, sportske preferencije, zdravstveni status, razlozima zašto (ne)prihvatiti nastavnu temu, natjecateljski sport, održavanje zdravlja, život s zdravstvenim poremećajima s naglaskom na poremećaje u ponašanju.

Svaki homo sapiens je jedna, zasebna osoba s originalnim svojstvima, posebnim karakteristikama, jedinstvenim razmatranjima.

Ako pokušamo djelićem upoznati studentske individue, možemo uočiti kako na različite upite mogu značajno različito odgovarati čime nam jasno kazuju kako oni točno znaju što (ne)žele u nastavi i izvan nje.

2. RASPRAVA: PRIMJER RADA SA STUDENTIMA

Osnova rada u individualiziranoj nastavi je nastavnikovo prihvaćanje činjenica o brojnim različitostima stupnja konativnih i kognitivnih faktora individua-studenata. On potiče potrebitu izbornost sadržaja unutar materijalnih uvjeta, uz zajedničko traženje i uvažavanje do tada neuvažavanih granica, koje se ruše svakodnevnim novim slobodama.

Neprekidno uvažavanje razlika, stvarnih tipova i podtipova studenata, prirodnih vođa, introvertiranih, vrijednih, manje motiviranih, s posebnim osobnostima, (ne) sklonostima, (ne)sposobnostima, interesima, mišljenjima svekolikih mladih osoba traži od kineziologa neprekidno širom otvorena vrata kineziološkog ureda u svakom razgovoru s baš svakim povjerenim adolescentom. Zbog tih individualnih razlika treba nastavu individualizirati, a to znači respektirati individualne specifičnosti... (Poljak, 1991.:213). Potreba je pridonositi razvoju osoba-originala sa svim svojim prednostima i nedostacima.

Nastavnik primjerenim nastavnim sadržajima razvija socijalizaciju studenata različitih prema kronološkoj, obrazovnoj, mentalnoj dobi, porijeklu porodičnih i društvenih sredina. Njihove različitosti su u onome što su stekli prije dolaska na studij: osobna iskustva kakvoće, količine i područja, te iznimno značajan osobni tempo učenja.

Općepoznata činjenica je kako možemo dobiti različite rezultate kada svakog studenta učimo na isti, uniformni ili različit, stvaralački način.

Omogućavanjem izbora aktivnosti studenti mogu istraživati osobne putove spoznaja u skladu sa svojim psihomotoričkim sposobnostima i stupnjem motivacije.

U prosječnoj nastavnoj skupini nalaze se zdravi, odmorni, umorni, zadovoljni, pojedini razdražljivi, bolesni, trenirani, netrenirani, studenti sa svim svojim prednostima i manama. Traženjem individualnih preferencija odnosno „onoga najboljega u njima” moguće je dobiti kvalitetne održane nastavne sate sa zadovoljnim studentima.

Stančić i Ivančić (2002.) u individualiziranom pristupu i prilagođenom programu govore o zahtjevima s obzirom na samostalnost, vrijeme i način rada, provjeravanju i aktivnosti.

Individualizirana nastava isključuje svaki dogmatizam „drill” i šablonu, a traži respektiranje individualnih razlika učenika; ona ne nameće učenicima uniformiran način mišljenja već dopušta i potiče učenike da misle „svojom glavom”, pa makar ponekad i pogrešno mislili (Šimleša, P., 1973.).

Poštivanjem studentskih želja, emocija, interesa ostvarujemo partnersku komunikaciju zdravog tipa uz osigurane pretpostavke prikladnih, ugodnih, prostornih i materijalnih uvjeta za rad.

Pridajemo bitnu pozornost razumijevanju i prihvaćanju raznolikosti studenata, te njihovim (ne)izraženim (ne)zadovoljstvima. Potičemo uklanjanje slabije prihvaćenih nastavnih tema, a uvrštavamo dobro prihvaćene nove teme. Upitima tipa: što, kako, koliko, zašto, zbog čega, jasno razvijamo aktivno učenje i kritičko mišljenje.

Istraživanju individualnih bitnih podataka o svakom studentu ponaosob pristupa se za vrijeme prvog, uvodnog sata kolegija Tjelesna i zdravstvena kultura i to od interesa u aplikativnoj kineziologiji do rekreativnih sportskih aktivnosti za vrijeme srednjoškolskog razdoblja kao i izvan škole (ime sportskorekreativnih aktivnosti, dužina rekreiranja u godinama, broj sati tjedne aktivnosti).

Zdravstvenom statusu studenta posvećuje se osobita pozornost. Stoga svaki student mora ispuniti osobni anketni list o osobnom zdravstvenom statusu prije ikakvog ulaska u tjelesno vježbanje unutar kolegija (Tablica 1.). Najprije se razgovara o mogućim bolestima i poremećajima poput: fraktura, ozljeda, deformacija, djelomičnih i trajnih pošteta za vrijeme prijašnjeg školovanja, te o mogućim srčanim, plućnim, abdominalnim, ginekološkim, neurološkim, duševnim i inim dijagnozama.

Zatim se individualno studente ispituje o njihovom aktivnom treniranju ili o dosadašnjem treniranju određenog sporta. Oni sami upisuju u posebnu listu sljedeće podatke: ime sporta ili sportova, kluba, broj godina treniranja, dosadašnje rangove natjecanja.

Uz ove podatke potreba je izdvojiti posebno zainteresirane studente koji iskazuju želju osobnim natjecanjima na fakultetskim, međufakultetskim, sveučilišnim, međusveučilišnim, domaćim i međunarodnim natjecanjima. Na posebnim praznim listama izabiru natjecanja u akademskoj godini, individualno, dobrovoljnim potpisom, upisom imena i prezimena, smjera studija, grupe studija, godine studija. Nude im se brojna natjecanja u mornarskom veslanju, košarci, odbojci, rukometu, futsalu, cageballu, vaterpolu, tenisu, odbojci, odbojci na pijesku, stolnom tenisu, tenisu, squoshu, badmintonu za studentice i studente.

Unutar Pomorskog fakulteta u Rijeci nudi se još i izvan same nastave rekreacija iz košarke i odbojke.

Većina studenata i studentica posebno visoko kvalitetno prihvaća i pristupa svekolikim natjecanjima. Maksimalno se zalažu za postizanje najboljih rezultata u svojim disciplinama.

Karakteristika dijela studenata prve godine dobrovoljno prijavljenih za raznolika studentska sportska natjecanja je nepouzdanost, koju treba uvažiti prilikom osobnog izbora kineziološke aktivnosti. Iako se nepouzdana studenti-izabiratelj određene kineziološke aktivnosti osobnim potpisom, upisom smjera, godine i skupine studiranja uz osobni broj mobitela uredno prijavljuju kada dođe vrijeme natjecanja, nikakvim načinima ne može ih se nagovoriti na samovoljno izabranu aktivnost. Za isto ponašanje ne snose nikakve posljedice.

Tablica 1. Izjava studenta/studentice o osobnom zdravstvenom statusu ispunjena na prvome susretu s nositeljem kolegija Tjelesna i zdravstvena kultura prije ikakvog tjelesnog vježbanja

IZJAVA O ZDRAVSTVENOM STANJU
I. ISPUNJAVAJU SAMO ZDRAVI STUDENTI/ICE
Ja _____ vlastoručnim potpisom izjavljujem da ne bolujem od ni jedne niže navedene bolesti i nemam nijedan niže navedeni poremećaj.
II. ISPUNJAVAJU SAMO BOLESNI STUDENTI/ICE
Alergijski i imunološki poremećaj
Bolesti bubrega i mokraćnog sustava
Bolesti dišnog sustava
Bolesti i stanja kod muškaraca
Bolesti i stanja kod žena
Bolesti krvnog sustava
Bolesti mišićno koštano i vezivnog tkiva
Bolesti oka
Bolesti probavnog sustava
Bolesti srca i krvožilnog sustava
Bolesti uha, grla i nosa
Bolesti zuba
Bolesti živčanog sustava
Dječje bolesti
Duševne bolesti i stanja, bolesti ovisnosti
Hormonski poremećaji i poremećaji metabolizma
Kirurška stanja
Kožne i spolne bolesti
Zarazne bolesti
Zloćudne (maligne) bolesti
Ja _____ vlastoručnim potpisom izjavljujem kako bolujem od _____
Obvezujem se donijeti liječničke nalaze.
Datum _____
Osobni potpis

Poseban status na Pomorskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci ima mornarsko veslanje kao aktivnost koja se održava na moru. Mornarsko veslanje je zastupljeno unutar obvezne nastave tjelesne i zdravstvene kulture za studente nautičkog i

brodostrojarstva, a izborna je za studentice i studente ostalih smjerova: tehnologije prometa, elektronike te logistike i menadžmenta.

Posljednji 30. sat svi studenti 1. i 2. godine nautičkog i brodostrojarstva, te svi ostali koji to žele, natječu se na tradicionalnoj, međunarodnoj Riječkoj regati Pomorskog fakulteta u mornarskom veslanju unutar 4 kategorije natjecanja: Pomorskog fakulteta u Rijeci, revijalnog, ženskog i međunarodnog natjecanja. Studenti sami izabiru individualnu, mornarsko veslačku poziciju u brodicu za spašavanje tipa Guc K, C1, C2, C3, C4, C5, C6, Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, Z6, P1; P2. Studentske ekipe koje osvoje 1., 2. i 3. mjesto dobivaju komplet majica, medalja i pehar. Natjecanje je u studenata, studentica, profesora, ostalih djelatnika, gostujućih ekipa, grada, županije i međunarodnih ekipa.

Izvrstan primjer su samomotivirani studenti koji potiču aktivnosti, a postoji primjer isključitelja koji se isključuju na nastavi. Između jednih i drugih značajnu skupinu čine oni kojima je cilj provući se s minimalnim radom do kraja sata. Ovaj način ponašanja nasljeđuje se iz osnovnih, a češće iz srednjih škola.

3. ZAKLJUČAK

Nastavnik kontinuirano tražeći osnovni stupanj angažiranosti partnera nudi studentima i sadržaje izvan obvezatne nastave: izborne kineziološke aktivnosti u kojima neaktivnost postaje aktivnost. Prijeko potrebitom izbornošću potiču se različiti stupnjevi vjerojatnije aktivnosti u odnosu na redovitu nastavu. Upoznavanjem individualnih interesa, (ne)željenih aktivnosti, zdravstvenog statusa, mišljenja i znanja studenata potičemo ostvarenje stvaralaštva u ovoj izuzetnoj osjetljivoj populaciji mladih ljudi.

Želimo osposobiti studenta za suradnju s drugim studentima, razviti kritičko mišljenje, spoznati svekolika bogatstva individualnih raznolikosti studenata, razvijati odnos subjekt-subjekt, razbijati u zametku odnos subjekt-objekt, istraživati nova, osobne znanja studenata uz ostvarivanja traženih, poticajnih aktivnosti.

4. LITERATURA

1. Grubor, A. (1986.) Student-subjekt u visokoškolskoj nastavi, Pedagoški fakultet u Rijeci Individualizacija i selekcija u obrazovanju, Zbornik radova, Rijeka, str. 79 – 88.
2. Poljak, V. (1991.) Didaktika, Zagreb, str. 213 – 214.
3. Stančić, S. i Ivančić (2002.) Priručnik za učitelje o individualiziranom pristupu i prilagođenom programu za učenike, Rijeka
4. Šimleša, P. (1973.) Pedagogija, Zagreb, str. 279 – 281.